

Kundekontroll – veiledning etablering av kundeforhold til flyktninger

Lena Horne, seksjonsleder Produkt, pris og kvalitet
Fagseminar Finans Norge
13. september 2018

Samfunnsansvar

- Det er viktig for næringens omdømme og tillit at vi i fellesskap tar ansvar for å tilrettelegge for at asylsøkere får tilgang til grunnleggende banktjenester, og dermed kan fungere og bedre integreres i det norske samfunnet
- Finansavtalelovens § 14 fastsetter at bankene ikke kan nekte å ta imot innskudd eller utføre betalingstjenester på vanlige vilkår uten at det foreligger saklig grunn.

Lov om hvitvasking

FINANSTILSYNET

- Kundekontroll skal etter hvitvaskingslovens § 6 gjennomføres ved etablering av kundeforhold
- Rapporteringspliktig skal bekrefte kundens identitet ved å innhente gyldig legitimasjon
- Banken skal bekrefte kundens identitet ved å innhente asylsøkerbevis og foreta annen nødvendig kontroll av identiteten, eksempelvis:
 - innhente kopi av utenlandsk identitetskort
 - innhente bekreftelse fra en nærstående, med gyldig legitimasjon, på vedkommendes identitet
 - sjekke med Utlendingsdirektoratet eller Politiets Utlendingsenhet at de har utstedt asylsøkerbeviset
- Banker kan gi asylsøkere som ikke har gyldig legitimasjon adgang til å etablere bankkonto og få tilgang til betalingstjenester. Bankene kan utstede bankkort uten bilde.
- Forsterket kundekontroll skal foretas for kunder som rapporteringspliktige selv har identifisert som høy-risiko i sin risikovurdering og for politisk eksponerte personer (PEP).

Aftenposten

Skattedirektøren: For lett å operere med falsk ID i Norge

Veiledning – utlendinger som har fått oppholdstillatelse i Norge – legitimasjonskontroll og tilgang til banktjenester (13.06.18)

Gjelder for;

- Utlendinger som har blitt anerkjent som flyktning
- Utlendinger som har fått oppholdstillatelse på bakgrunn av menneskelige hensyn
- Overføringsflyktninger (kvoteflyktninger)
- Utlendinger som har fått oppholdstillatelse pga familieinnvandring

Status;

- A. De har fått reisedokumenter av norske myndigheter, eller har gyldig pass
- B. De har fått fødselsnummer
- C. De har fått oppholdskort

Veiledning – utlendinger som har fått oppholdstillatelse i Norge – legitimasjonskontroll og tilgang til banktjenester (13.06.18)

Grunnleggende banktjenester;

- *Bankkonto*

- *Betalingskort uten bilde*

- *Tilgang til nettbank*

Rutiner DNB

- Pass/reisebevis/utlendingspass
- Oppholdskort
- Norsk personnummer (dokumentasjon)
- Øvrig dokumentasjon
 - Vedtak om bosetningskommune
 - Familiegjenforening
 - Kvoteflyktning
 - Arbeidskontrakt

Dilemma kontraheringsplikt og legitimering

«Departementet understreker at det ikke vil være i samsvar med reglene i finansavtaleloven å stille strengere krav til gyldig legitimasjon enn de som fremgår av Finanstilsynets rundskriv når det tilbys en konto med grunnleggende tjenester som beskrevet over. Det kan heller ikke henvises til at gjennomføringen av kundetiltak som oppfyller minstekravene er mer kostnadskrevenende eller byrdefulle enn tjenesteyterens ordinære prosedyrer for å inngå kundeforhold.»

Banker vil med andre ord ikke ha adgang til å avvise personer uten gyldig legitimasjon i tilfeller der de kan gå frem på måten som er beskrevet i Finanstilsynets rundskriv, heller ikke ved å henvise til at dette er mer kostnadskrevenende eller byrdefullt.

Rundskriv 24/2016 fra Finanstilsynet;

- innhente kopi av utenlandsk identitetskort
- innhente bekreftelse fra en nærstående, med gyldig legitimasjon, på vedkommendes identitet
- sjekke med Utlendingsdirektoratet eller Politiets Utlendingsenhet at de har utstedt asylsøkerbeviset

DNB